

راپور موسیولیوپی

بر قوانین ساختمان مکاتب

ترجمه عبد الغفور خان معلم مکتب استقلال

ساختمان مکاتب در تمام ممالک تبدلات عمیقی بخود گرفته است ، این تبدلات در مدت قلیلی روی کار آمده و بنا بر همکاری معماران مکاتب و ارباب حفظ الصحه و عالمان علم تربیه که باهم رابطه نزدیکی پیدا کرده اند بعمل آمده است .

تغییرات عمارات مکتب چیز محقق است و نمی توان آنرا خطا فرض کرد .

تمام سوالاتیکه به ساختمان چنین عمارات دقیق مورد بحث تکنیکی واقع شده بنا بررای ادارات عالیله طرف قبولیت واقع شده و می توان گفت تمام ممالک تجربیه کافی بر موقعیت مکان ، منظره ، بزرگی ، اطاقها ، تنویرات جریان هوا و غیره دارند .

جزئیات ساختمان مکتب صورت صحیحی بخود گرفته و دارای اهمیت زیادی شده . اما فکری در دماغ ما پیدا شده و ما را خیلی مضطرب ساخته است که آیا تعمیر مکاتب بهمان اندازه که در مکاتب تبدلات واقع شده است تغییر خورده ؟ آیا آنها را می توان مکاتب حساب کرد ؟ .

تعمیر مکاتب غیر از تعمیر تربیه صورت دیگری نباید بگیرد . بر علاوه صفات تعمیر ، حفظ الصحه ، و اقتصادیات میخواهیم که عمارات مکتب سه نقطه مهم را در بر بگیرد :

اول : حیات اطفال در مکتب .

دوم : تعداد داخله که درین عمارات جا گرین می شوند .

سوم : وحدت و معنی اجتماعی مکتب .

خلاصه ، مکاتبی که درین روزها ساخته می شود احتیاجات اطفال ما را سرانجام داده بتواند . و آنها را در جای صحی پیرو راند . تا اشخاص سالم بعمل آمده انتظام درستی را بر آنها فراهم بکنند . و تعمیرات بطور مجموع منشاء عملی حیات مکاتب بگردد .

همیشه می گوئیم که حیات مکتب در اطراف دو فعالیت ، وسعت داده شود : سازی و کار .

هنوز هم مکاتبی تعمیر می شود که در اطاقهای آن که شاگردان بروی چوکی ها نشسته ، بکلی آرام ، بدون از حرف معلم چیز دیگری نمی شنوند . مباحثات گذشته که به نسبت تنویر در ساختمان مکاتب تحت بحث بوده بنا بر میز های اجتماعی رفع شده چونکه بنا گردیده اند دور یک میز جمع شده درس می خوانند :

مسئله مهم دیگری بر ساختمان مکاتب گذاشته می شود که آیا مکاتب دهانی باشد و یا شهری ؟ در صورت که مکاتب دهانی تعمیر و تاسیس بشود به اقتصادیات مکتب فائده می کند .

از نقطه نظر تعمیر ، مکاتب دهانی در مواقعی باید بنا کرده شود که موقعیت خوب را دارا باشد و این مسئله به نسبت شهرها فرق پیدا می کند . در مراکز شهر عموماً دریافت اراضی وسیع دشوار است .

و اگر اتفاقاً چنین زمین پیدا شود به نسبت قیمت آن خریداری ناممکن است

و بالفرض اگر این زمین خریده شود بایستی در جوار باغ عمومی و یا دیگر باغها واقع باشد چه کم از کم در ساعات تفریح مکتب از آن باغها کار گرفته بتوانند.

بهر اینست که مکاتب در نواحی شهر آباد شود. آری حمل و نقل دشوار می شود اما برای سهولت این کار در بسیاری شهرها اطاقهای بزرگ مخصوص ساخته اند تا شاگردان در آنجا جمع شده انتظار سواری را بکشند.

تصرفات قوانین

قوانین تعمیرات عموماً به وزارات معارف (مثلاً الهانیه، بلژیک، اسپانیه، ایرلند، ایتالیا، نرویز، پولونیه و غیره) مربوط است، یا از وزارات معارف استفسار می شود (مثلاً بلغاریا) و یا تعلق بوزارت معارف دارد که با دیگر وزارات هم‌دستانه کار میکنند (مثلاً استونیا) و یا به حکومت، جمهوریت و یا پارلمان (مثلاً فرانسه، سوئد و پیر و غیره) تعلق دارد.

خطوط عمده که مربوط ساختمان مکتب است: -

در بعضی ممالک این جریانات تاخوردترین جزئیاتش تحت قانون آمده، در برخی از ممالک قوانین آن به بعضی دوائر عمده تسلیم شده است.

در تمام عواملیکه ساختمان مکتب را تعیین می کند، عوامل صحت و تکنیکی جزو مهم آن بشمار میرود.

موقعیت

مسئله موقعیت يك مکتب جدید با احتیاط زیاد مطالعه شود نه تنها از نقطه نظر اتصال و هم جواریت عمارات دیگر، بلکه از روی مواجعت و تمرکز

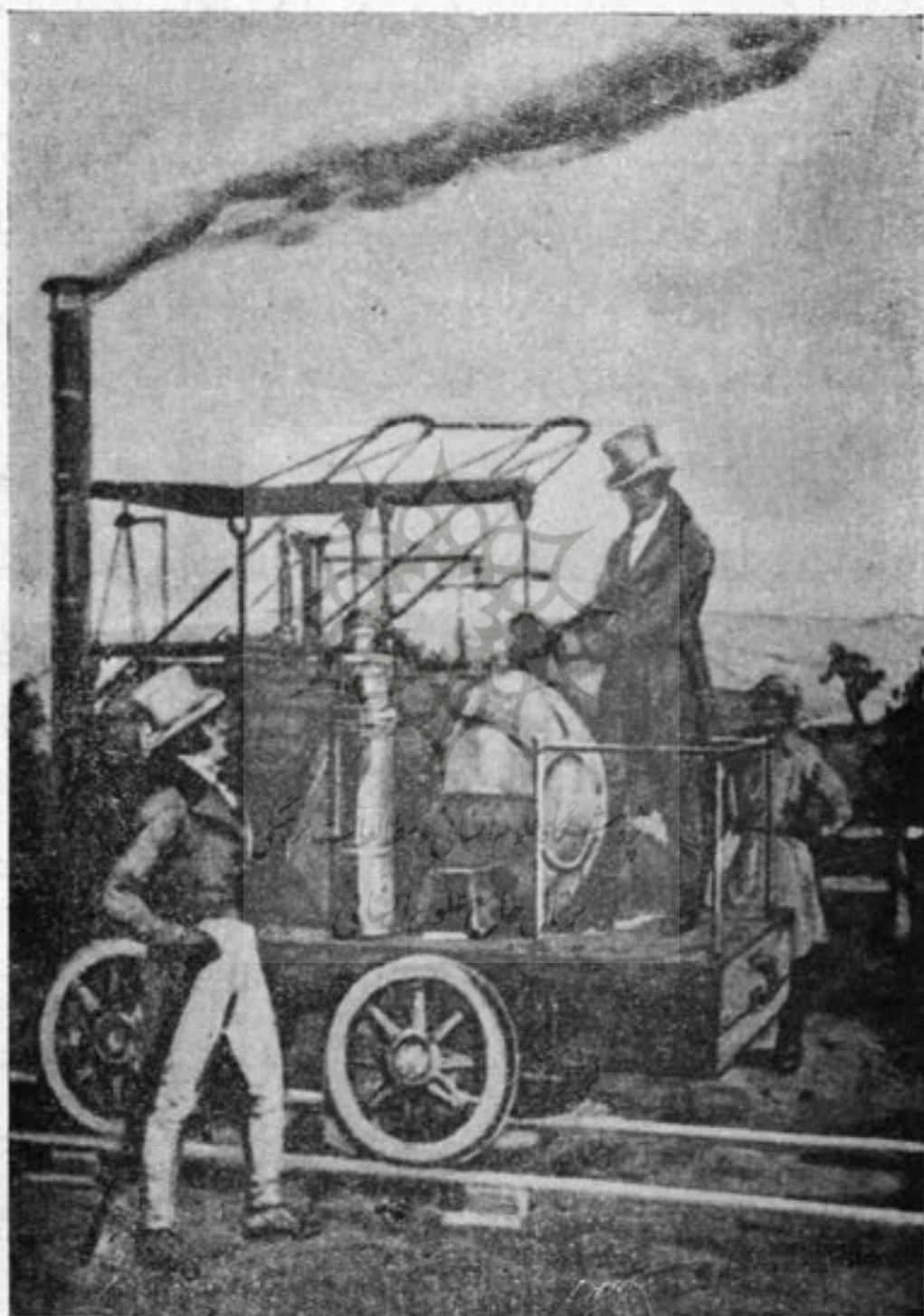
در هوای آزاد و آفتاب قرار بگیرد .
 زمینیکه در آن عمارت مکتب بنامی شود بایستی خشک ، هوا دار ، و دور
 از آب ایستاده و در حصه مرکزی و محفوظ از تمام اثرات مضره باشد - هوایش
 مرطوب نباشد تا اطفال از هر خطر مصون بمانند .
 از روی را پور هسپانیه بهترین موقع مکتب در دهات است اگر چه از
 شهر کمی دور تر باشد : این نقص بنا بر صفائی هوا و تمرینات فزونی رفع می شود .

تمرکز

از بسیاری راپورها مشاهده شده که رخ مکتب بطرف کدام جاده یا کوچه
 بار نباشد تا غلغله خارج ، انتظام و سکون جماعات را بر هم نزند . در ب مکتب
 بقسمی واقع شود که در وقت خروج دوش بدوش نزنند .
 اطاقهای مکتب بقدر کافی و وسیع باشد تا شاگردیکه در هر گوشه جماعت
 نشسته باشد حصه بزرگ آسایش را مشاهده کرده بقوانند .

رتال جامع علوم انسانی مواجبهت

نه تنها عمارت مکتب به نسبت همسایگانش بصورت صحیح واقع شود بلکه
 مواجبهت آن به نسبت آب و هوای مملکت پیش بینی شود .
 در بعضی ممالک هنوز هم روی مکتب بجانب شمال است و تمام قوا یعنی که ما
 وضع کرده ایم این سیستم آنها را بر هم میزند . تمام اطاقها بدون از اطاقهای
 (آشپز خانه ، اطاق رسم و غیره) باید قسمی واقع شوند که در چند ساعت بیکاری
 مفید واقع شود . و عموماً ترجیح میدهیم که آفتاب قبل یا بعد از ساعات تعلیم در

رسم اولین لوفوموتیف است که یابعا لم وجود گذاشته است

جماعت داخل شود تا به تعلیم خلل رو ندهد. مواجعت مکتب بجانب جنوب شایان این شرایط است چه آنکه اشعه در وقت گرمی نمیتواند در کلاس داخل شود، بر علاوه در گرمی های زیاد اطاقهای مکتب خالی از نفری می باشد. مواجعت دیگری که در تحت نظر است: مشرق، جنوب شرقی، جنوب غربی و غربی است. مواجعت بطرف مغرب - مشرق برای اطاقهای دولاهه است. در یچه ها بجانب حویلی با ز نباشد چه تعلیم بواسطه غلغله و بازی ها بر هم می خورد. درین صورت در ساعات تعلیم هم می توان در یچه هارا باز کرد.

اطاقهای جماعات

اطاقهای جماعات حصه مهم عمارت مکتب است. از نقطه نظر تعلیم و تربیه حفظ الصحه و غیره قناعت بخش باید باشد، زیرا که جای مهم و زیاده ترین حصه حیات مکتب است.

مساحت و حجم اطاقهای مکتب بطوری سنجیده شود که بشا گردان حداقل فضا و هوار فراهم بکنند و این حد از یک مملکت بدیگر مملکت چندان فرقی حاصل نمی کند. مساحت وسطی که برای هر شاگرد پیش بینی شده است ۲۰ را متر مربع است و فضای مکعبی برای هر شاگرد از سه تا پنج متر مکعب باید بود. فضای جماعت کفایت نمی کند بلکه هوای جماعت باید بواسطه در یچه های خوب باسانی تبدیل شده بتواند.

ازین رو باز شدن در یچه ها اهمیت دارد، خصوصاً از حصص فوقانی آن. جماعت هم آتقدر وسیع نباشد تا معلم برای آنکه شاگردان حرفش را بشنوند خود را زحمت داده بیهوده خسته نسازند. عموماً آواز معلم بدون تکلیف از نه تاده متر راه میرود.

تنویر

عموماً میگویند که روشنی روز از جانب چپ شاگردان داخل شود. در بعضی ممالک روشنی از دو طرف داخل اطاق می‌شود و اگر روشنی جانب چپ زیاد باشد ازین روشنی جلو گیری بعمل آید.

مقدار روشنی به بزرگی سطح آئینه تعلق دارد. در بسیاری را یورها سطح آئینه را متناسب با سطح نخته فرش نوشته اند و این نسبت از نصف تا سدس تغییر می‌خورد. حد وسط آن يك بر پنج است. بصورت نظری اطاق يك كلاس هیچوقت بسیار روشن نباشد. تنها روشنی عادی برای تعیین چوکی‌ها و احتیاجات تعلیمات حاضره کافی است.

دریچه‌ها

چونکه روشنی به ارتفاع دریچه‌ها تعلق دارد. و عموماً در راپور تمام ممالک می‌بینیم که فاصله حصه فوقانی دریچه‌ها و سقف حتی الامکان خیلی کم است. درین صورت هوا و روشنی از حصه تحتانی دریچه داخل شده زوایای تار یکی را که آشیان گرد و خاک و دیگر اجسام مضره است مرفوع می‌سازد. و آلات موجوده این کار را آسان می‌سازد.

موقع دریچه‌ها بر روی دیوار خارجی به نسبت زینت عمارت خیلی مهم است. چندین دریچه به کیات مساوی و فاصله‌های مساوی بر روی دیوار کشیده شود تا دیوار را فرا بگیرد و میتوان اطاق را بيك، دو، سه یا چندین دریچه که در بین هر دریچه فاصله از دیوار گذاشت تقسیم کرد.

و همچنین می‌توان جماعت را به دریچه‌های زیادی مزین ساخت؛ تا از روشنی زیاد تر مستفید گردد.

در قدیم دریچه‌ها را بفاصله يك متر و ده سانتی متر از سطح زمین بلند تر می‌گذاشتند اما درینوقت پیش بینی شده است که دریچه‌ها از هفتادالی هشتاد سانتی متر از سطح زمین بلند باشند درینصورت می‌توان پایان دریچه‌ها آلات را که برای معاینه آورده باشند مشاهده کرد، خصوصاً برای مکاتب ابتدائی خیلی مهم است. بر علاوه این ارتفاع به اندام شاگردان مناسب است.

آلاتیکه برطاق دریچه‌ها گذاشته می‌شود باید مانع باز نمودن آنها نگردد ازین سبب دریچه را طوری می‌سازند که حصه نختانی آن (تقریباً يك بر چهار حصه آن) همیشه بسته می‌باشد و با باز نمی‌شود (مثل کتاره ارسی در ملک ما) بر علاوه اگر شاگردان نزدیک دریچه قریب شوند از تصادم به پله‌های دریچه هم محفوظ می‌باشند. دریچه‌هاییکه سر با لاشمی شوند خیلی مناسب است؛ نه گردش اطفال را در نزدیک دریچه‌ها مانع می‌شود؛ نه گذاشتن اشیاء را بطاقها. و همچنین برای دخول هوا خیلی خوب است ولی بدبختانه خیلی گران تمام می‌شود.

سقف

سقف باید دو شرط عمده را دارا باشد: از اشیائی ساخته شود که قابل احتراق نباشد و هم امواج صوت از يك طبقه بدیگر طبقه منتشر شده نتواند.

دیوارهای داخلی

در دیوارها چندین شرایط صحیحی مراعات کرده شود یعنی دیوارها گردند.

برعلاوه میان کلاسها دیوارهای چوبی متحرک و بیابابت ساخته نشود چه آوا زرا از يك اطاق بدیگر اطاق منتشر می‌سازد .

تخت‌ها و غیره

در سابق عرض دیواریکه درین دریچه‌ها فاصله داشت بسیار زیاد می‌گرفتند و حال بقدر امکان از ضخامت آن کاسته اند .

در بعضی ممالک هنوز تخت برای معلم میگذارند و برخی ممالک از آن انکار دارند چه می‌گویند که بایست معلم بسیار نزدیک شاگردها حتی درین آنها باشد . زمین جماعت از ماده پوشیده شود که صحت کامل را رعایت کرده بتواند . چوب صنوبر عموماً ممنوع است زیرا که بزودی فرسوده شده گرد میدهد . تخته فرشهای بلوط بهترین چوب است اگر چه قیمت تمام می‌شود ولی مستحکم‌تر میباشد و مجامه که در بعضی ممالک استعمال می‌شود خیلی صحیح است زیرا که گرد از آن بعمل نمی‌آید و بواسطه بعضی مواد می‌توان امواج صوت را بلع نکند .

رنگ سقف و دیوارها

رنگ اطاق کلاس اثر بزرگی بر اطفال دارد . علاوه بر آن رنگ در تنویر جماعات مفید واقع می‌شود . رنگها نیکه ترجیح داده شده اند رنگهای خوش و نیراست : یسته ، آبی ، سبزرخی دار ، قهوه ئی روشن ، زرد یا گلابی کم رنگ . دیواریکه بمقابل شاگردان است نباید بسیار روشن باشد ، زیرا که چشم بر بالای رنگهای تیره به استراحت می‌باشد . پس رنگ دیوار مقابل و طرف راست شاگردها بزرگ تیره که از رنگ دیگر اطراف مختلف باشد رنگ داد . عموماً

تمام دیوارها را بیک وار نشیکه که قابل شستن باشد می پوشانند .

دروازه ها

از روی تمام رایورها درب دخول بمقابل شاگردها باز شود و طبیعتاً تمام درب ها بطرف خارج بایستی باز شوند .

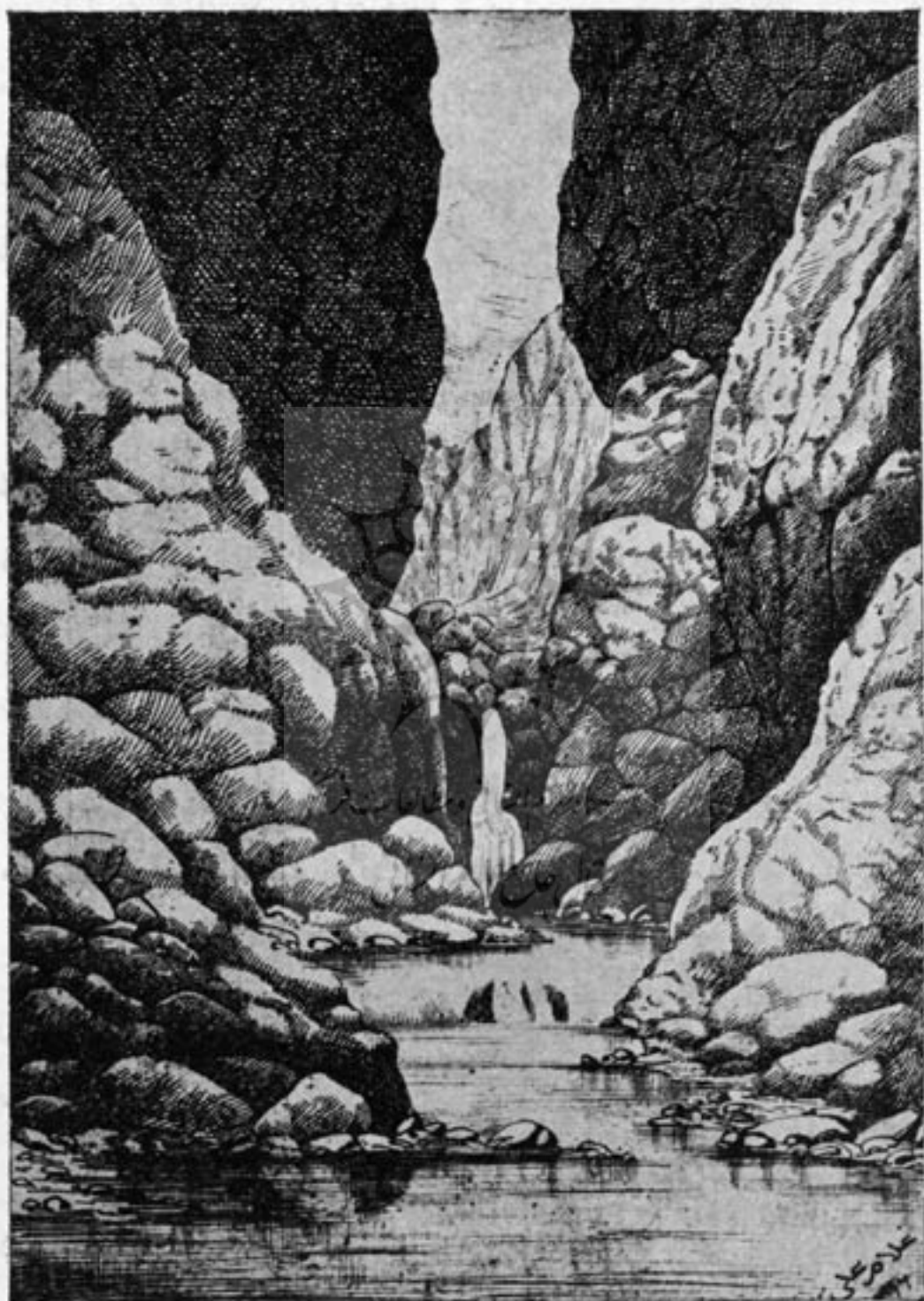
اطاق های مخصوص

اطاق های مخصوصی پیش بینی باید شود : اطاق رسم ، اطاق نان ، اطاق خیاطی ، اطاق موزیک ، اطاق کارهای دستی ، آشپزخانه ، مکتب ، اطاق تعلیمات تاریخ طبیعی ، اطاق سینما و ژیمناستیک ، اطاق تشریفات ، مسجد مکتب و غیره .

سرد ساختن هوا و محروقات

هوا را بدو صورت میتوان سرد ساخت : بصورت طبیعی یا مصنوعی . بسیاری ممالک از صورت مصنوعی کارنگرفته آنرا برای داش ها و آشپزخانه اختصاص داده اند و میگویند که هوا بواسطه در بچه ها و درب ها سرد شده میتواند .
در باب محروقات آنکه بخاری ها در مکاتب کوچک خیلی رواج دارد و تنها بواسطه ذغال گرم نمی شود و بعد از ساعات تعلیمی آنرا خاموش میکنند . درین حال تجدید هوا بعمل می آید .

در مکاتب بزرگ ، محروقات به نسبت اثرات صحیح صورت صحیح نری اختیار کرده است . عموماً حرارت را بواسطه بخار ، فشار کم و دوران آب گرم اجرا می دارند و نلها در وسط دیوارها گذاشته شده ؛ اگر چه گر ان تمام می شود اما حرارت در هر جا مساوی می ماند .

منظره کنده سنگ دره شکاری بقلم یکی از معلمین رسم (غلام علی خان)

تنویرات مصنوعی

تنویر مصنوعی خواه به برق، خواه به گاز و خواه به پترول اجرا می‌شود. در راپوریکی از ممالک بنظر میرسد که چراغهای زیاد گذشته را بچند چراغ خورد قوی مبدل کرده و معلوم می‌شود که چهار چراغیکه برق آن قوی باشد برای تنویر يك جماعت کافی است. خرج برق از خرج چند چراغ چندین شمعه کم تر است. نخته سیاه هم باید با چراغ علیحده روشن شود.

صحن تفریح

گفته می‌توانیم که تمام مکاتب دارای صحن تفریح هستند. اهمیتی که امروزه به تمرینات فیزیکی در هوای آزاد داده می‌شود مجبور می‌سازد تا صحن تفریح خیلی وسیع باشد. از روی بعضی قوانین سطح اقل صحن تفریح را میخواهند که به نسبت موجوده بزرگتر شود و این حداقل از سه متر مربع تا ده متر مربع برای هر شاگرد سنجیده شده.

در بسیاری ممالک در مکاتب بزرگ میدان بازی و تینس وجود دارد. امروزه اهمیت زیادی به موقعیت و ترتیب اراضی بازی و حویلی می‌دهند. غرس درختان در صحن ضروری است و اگر در يك حصه مکتب بازی و تمرینات فیزیکی اجرامی شود نمی‌توان حصه دیگر مکتب را از گل و گلپته بی‌نصیب ساخت غرس نهالها بر علاوه زینت، مطالعات تاریخی طبیعی را سهل می‌سازد و هم چنین اطفال را عادی به احترام درختها و گلپتهای باغات عمومی می‌سازد. در بعضی راپورها برای شاگردان يك چمن و يك حوض هم تعیین کرده اند.

بک چو بتره در بعضی ممالک برای شاگردان پیش بینی شده است تا اطفال را در روزهای بارش از باران محافظه کند. سطح چو بتره را برای هر شاگرد ۲۵ متر مربع سنجیده اند.

دیوارهای محیط مکتب

مکتب و تعلقات آن بواسطه جاده از همجواریان جدا شده بعضی ممالک دیوار و یا دیوار پنجیره دار و در بعضی ممالک بدون از دیوار هائیکه از بادشمال و یاباد شمال شرقی جلوگیری می کند دیوار را لغو قرار داده اند.

اقتصادیات در عمارات مکتب

بسیاری ممالک خیال دارند که از بک اطاق خصوصی چندین کار بگیرند. و عموماً در مکاتب ابتدائی اطاق رسم برای کارهای مختلفه وضع شده است: کار سوزن، کار دستی و غیره، بشرطیکه برای آلات مختلفه جای کافی باشد. اطاق رسم می تواند برای سینمای مکتب و بعضی اجتماعات بکار برده شود و همچنین می توان رسم و موسیقی را در بک اطاق بعمل آورد. عملی تر آنست که این اطاق بواسطه دیوارهای متحرک و غیر قابل نفوذ صوت را فراخ تر ساخت.

اطاق موزیک چون همیشه در آن نفری نمی باشد بعضی اوقات در غیاب کدام معلم می توان دو اجتماع را یکجا نموده در آن درس داد.

به مثل اطاق رسم، اطاق موزیک را هم می توان خصوصاً در مکاتب ابتدائی برای اطاق جشن های مکتب و اجتماع پدرها و غیره بکار برد و همچنین این اطاق را می توان برای قرائت بکار برد.

در اطاقهای کاردستی باید چوکی‌ها و میزهایی ترتیب داد که سبب آسانی کار و آسایش اطفال باشد و این چوکی‌های ثابت و میزهای خمیده قابل استفاده نیست. چون درین اطاق جماعات مختلف می‌آیند بایستی که سقف آن بلند باشد تا روشنی از هر طرف داخل شده بتواند.

بعضی وزارت‌های معارف می‌گویند: درین اطاق که اعیاد مکتب بعمل می‌آید بایستی بزرگ و خوشنما بوده چوکی‌ها و میزهای متحرک باشند. در وقتیکه اطاق ژیمناستیک به اطاق عید بدل می‌شود در آن يك صحنه هم پیش‌بینی بایدشود.

